

Bemutatjuk az Alliance Française-t

Az AF történetének összefoglalása

Az Alliance Française [szokásos rövidítése: AF] nemcsak a francia nyelv és kultúra terjesztésében, hanem egyáltalában egy nyelv és kultúra terjesztésében egyedülálló és úttörő nemzetközi szervezet.

A francia szellemi élet kiválóságai 1883-ban gyűltek össze Párizsban annak elősegítésére, hogyan lehetne fenntartani és kiterjeszteni Franciaország befolyását nyelvnek propagálása által. Az alapítók között olyan nevek találhatók, mint Ferdinand de Lesseps, Louis Pasteur, Ernst Renan és Hippolyte Taine. Egy éven belül több mint 500 egyéni tag csatlakozik hozzájuk, s valamennyi kontinensen létrejönnek az AF városi szervezetei. Tíz év múlva tartják első nemzetközi világkongresszusukat.

Fokozatosan kiépül az AF intézményrendszere: Párizsban megindulnak az idegenek számára szervezett szünidei francia nyelvtanfolyamok; kiépül a külföldi francia nyelvoktatás támogatásának rendszere. A szervezet töretlenül fejlődik a XX. században; az elnökök között találjuk Paul Deschanel, Paul Doumer és Raymond Poincaré nevét; 1937-től Georges Duhamel látja el az elnöki tiszteket. Az AF párizsi nyelviskolája (Ecole Pratique de Langue Française) akkor már ötezer külföldi tanuló számára nyújt lehetőséget franciatanulásra.

A második világháború alatt, Franciaország megszállása idején Londonba helyezik át az AF központját is, melynek Charles de Gaulle tábornok lesz az elnöke.

Franciaország felszabadulása után újraindul a párizsi munka. Az AF a francia külügyminisztérium segítségével mintegy félszáz franciatanárt küld külföldre a helyi AF szervezetek tevékenységének támogatására. Továbbra is a francia nyelv tanítása, annak propagálása marad az AF világméretű munkájának középpontjában; ezt kiegészíti a francia könyvek terjesztése, konferenciák, hangversenyek, színházi előadások, kiállítások és francia filmklubok szervezése. A francia külügyminisztérium és az AF között szabályszerű szerződéssel rögzítették az együttműködést (legutóbb 1981-ben).

1952-ben alakult meg Párizsban a Maison de l'Alliance Française, valamint az Ecole Internationale de la Langue et de Civilisation Françaises, ahol évenként több mint harminc ezren tanulják a franciát.

A következő évtizedekben az AF szolidan növekszik; helyi szervezetei behálózzák az egész világot. 1999-ben valamennyi földrészen, 137 országban működik az AF. Ennek általános modellje az, hogy a fővárosban dolgozik egy AF-fődelegátus, akit a párizsi központ küld ki. Ő végzi a koordinálást az egyes városokban – egyesületi alapokon tevékenykedő – városi szervezetek között.

A párizsi AF központ reprezentatív folyóirata az *Alliances*; a nemzetközi AF évenként közzéteszi beszámolóját. A legutolsó hozzáférhető jelentésben olvasható Jacques Viot nagykövetnek, az AF elnökének beszéde. Ebben található az a szép meghatározás, hogy „a francia nyelv »egy határok nélküli haza«”.

Az AF Magyarországon

Magyarországiak – nagy valószínűséggel – az AF történetének első félévszázada során csatlakoztak a világhálózathoz. Ennek részletei azonban egyelőre homályban vannak, mivel sem Magyarországon, sem Franciaországban nem lelhetők fel ennek az időszaknak az iratai. (A második világháborúban a megszálló németek elszállították ezeket a dokumentumokat; azóta sem kerültek elő...) A magyarországi kezdetek természetesen felderíthetők és felderítendőek volnának.

Magyarországon voltaképpen folyamatosan jelen volt az AF a budapesti Galamb utcai helyiségében. Az AF megőrizte önállóságát a második világháború után is, kevésbé volt szem előtt, mint a francia külképviselethez közvetlenül kapcsolódó Institut (lásd: a *Modern Nyelvoktatás* I. kötetében, nr. 1. pp. 62–68).

A nyolcvanas évek végén – francia kezdeményezésre – egy sajátos nyitási forma jött létre: a TIT-AF bizottság, amely a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat segítségével legalizálta volna a vidéki városok AF szervezeteinek létrehozását; elsősorban Miskolcra és Szegedre volt szó. (Itt jegyezem meg, hogy ennek a bizottságnak én voltam az elnöke; ezért is írom én ezt a rövid tájékoztatót.) Ezzel kapcsolatban Magyarországra jött Jean Harzig, az AF főtitkára. A TIT is a legmagasabb szinten támogatta ezt az akciót, amelyre aztán nem lett szükség, mivel a rendszerváltás lehetőséget teremtett ugyanolyan egyszerű szervezési és terjeszkedési formákra, mint bárhol másutt a világon.

Jelenleg Magyarországon a következő városokban működik hivatalosan AF-szervezet (zárójelben megalakulásuk éve): Debrecen (1991), Győr (1994), Miskolc (1991), Pécs (1993) és Szeged (1990).

Az AF jelenlegi magyarországi tevékenysége

A budapesti központnak és a városi szervezeteknek a folyamatos tevékenységéről az *Alliance* című tájékoztatófüzet-sorozat nyújt információt. A folyamatos nyelvoktatás mellett szinte minden napra esik valamilyen AF-hez kapcsolódó kulturális esemény Magyarországon.

A tevékenység központjában a francia nyelv oktatása áll. Erre az AF kialakított sajátos szervezeti formákat: összefoglalóan úgy jellemezhetők, hogy kiegészítő funkciójuk van. Ez azt jelenti, hogy elsősorban azoknak a szükségleteit veszik figyelembe, akiknek koruk vagy más irányú szakmai tanulmányaik miatt nem tudnak iskolai keretben franciát tanulni.

Az AF alaptanfolyamai rövid, egymást követő 20–30 órás időtartamúak; az egész évben folyamatosan indulnak. Erre épül egy tízszintes rendszer a kezdőtől a nyelvvizs-

---

* Itt köszönöm meg azt a segítséget, amelyet ennek a tájékoztatónak az összeállításához kaptam az AF párizsi világhálózattól és az AF budapesti képviselője részéről Antal Hedvigtől.

gákra előkészítő tanfolyamig. Az egységes keretet biztosítja az is, hogy minden szinten a Hatier kiadó *Tempo* nyelvkönyv-sorozatának megfelelő kötetét használják. Ez az eljárás megkönnyíti a tanulók csoportba osztását és áthelyezését másik csoportba.

Jelenleg kb. 800-an tanulják (összesen mintegy 50 000 órában) a francia nyelvet a magyarországi AF nyelvtanfolyamainak keretében. Az általános nyelvtanfolyamok mellett jogi és közgazdasági szaktanfolyamokat is indítanak, valamint speciális színjászó és újságíró műhelyeket is szerveznek franciául beszélő fiatalok számára.

A tanárok között egyaránt megtalálhatók magyar és francia anyanyelvűek. A tanárok közül évenként 5–6 fő vesz részt szakmai továbbképzésen Franciaországban vagy Belgiumban.

A nyelvvizsgák

Az AF magyarországi tanfolyamainak keretében fel lehet készülni franciaországi francia nyelvvizsgákra is (természetesen a szokásos magyarországi nyelvvizsgákon kívül); sőt ezeket a vizsgákat le lehet tenni Magyarországon is.

A *Diplôme d'études de langue française* [DELFF] tanulók tudásszintjének felmérésére szolgál. A legutolsó évek vívmánya, hogy speciális közgazdasági és jogi DELFF-vizsga is tehető Magyarországon.

A *Diplôme approfondi de langue française* [DALFF] az a vizsga, amely a külföldiek számára a franciaországi felsőfokú tanulmányokhoz szükséges felvételi vizsga nyelvi része. Ennek van egy természettudományi és egy társadalomtudományi változata.

A szegedi AF speciális előkészítőt szervez a párizsi Kereskedelmi és Iparkamara [CCIP] francia nyelvvizsgájára, s maga a vizsga is letehető itt.

Az AF kulturális tevékenysége

A magyarországi AF szervezetek változatos kulturális tevékenységet folytatnak. Az eseményekről szintén az *Alliance* című általában negyedévenként megjelenő műsorfüzet nyújt tájékoztatást. A gazdag tevékenység bemutatására az 1999. évi második negyedévi füzetben tallózzunk. A fővároson kívül csaknem félszáz eseményre kerül sor: koncertek, kiállítások, színházi előadások, bábszínház; Debrecenben, Pécsen és Szegeden francia filmnapok és valamennyi városban francia filmvetítések; Debrecenben, Miskolcon és Szegeden a francia zene ünnepe, francia sanzonest; ezen kívül olyanok is, mint francia társalgási est, „buli”, játékest, daléneklő est, francia tárgyú előadás, francia főzőtanfolyam.

Immár hagyományos a Mátészalkán tavasszal megrendezésre kerülő francia gyermekszínjászó fesztivál, amelyen 1999-ben 28 együttes versengett 14 iskolából 350 diák részvételével, egyenként 20 percnyi előadással.

A tevékenység kiterjed Kanadára és Belgiumra is; úgy látszik, hogy az AF bizonyos mértékig az egész „frankofon”, vagyis franciául beszélő közösség bevonásával kívánja elősegíteni a francia nyelv tanulását.

Mivel az AF szervezetek voltaképpen önállóak, olyan akciókat is rendeznek, mint a miskolci AF-szervezet kirándulása a kassai AF-szervezethez; illetve a két szervezet együttes vitaműsora Miskolcon.

Az AF kulturális tevékenysége ma már nemcsak a francia nyelvtanulás motivációját segíti elő, hanem szerves része a magyarországi multikulturális palettának.

Az AF igen sokat tesz azért, hogy a francia nyelv és kultúra folyamatosan jelen legyen a magyarországi civil szférában.

Néhány hasznos cím

Alliance Française [világközpont]:

101, boulevard Raspail, 75270 PARIS CEDEX 06;

telefon: (33) (1) 45 44 38 28

telefax: (33) (1) 45 44 25 95

Alliance Française de Hongrie [magyarországi központ]:

Madame Sylvie Raissiguier,

Déléguée Générale de l'Alliance Française en Hongrie

[az AF magyarországi fődélegátusa]

1011 Budapest, Fő utca 17;

telefon: (1) 201-3233

telefax: (1) 202-1652

[*Debreceni AF-szervezet*]

Kiss Sándor elnök

4025 Debrecen, Hatvan utca 31;

telefon és telefax: (52) 324-421

[*Győri AF-szervezet*]

Mán Éva elnök

9828 Győr, Baross utca 61;

telefon és telefax: (96) 432-924

[*Miskolci AF-szervezet*]

All János elnök

3525 Miskolc, Kossuth Lajos utca 11;

telefon és telefax: (46) 327-687

[*Pécsi AF-szervezet*]

Szűcs Gyula elnök

7621 Pécs, Széchenyi tér 7-8;

telefon és telefax: (72) 224-444

[*Szegedi AF-szervezet*]

Németh Jenő elnök

6722 Szeged, Petőfi Sándor sugárút 36;

telefon és telefax: (62) 420-427